

Студиска програма: **ВТОР ЦИКЛУС СТРУЧНИ ПРАВНИ СТУДИИ** (ПОСЛЕДИПЛОМСКИ СТРУЧНИ СТУДИИ) ПО ГРАЃАНСКО ПРАВО

Времетраење на студиската програма: **2 години**

ЕКТС кредити: 120

Цели на студиската програма

Студиската програма за втор циклус на стручни правни студии (последипломски стручни студии) по граѓанско право, има за цел да профилира кадри кои во согласност со концептот на модерното стручно образование се стекнуваат со знаења и вештини за работење во областа на правосудството, адвокатурата и нотаријатот, како и во многу други национални, регионални и меѓународни правосудни и граѓанско – правни асоцијации и организации итн. Како една од најважните цели на оваа студиска програма, се појавува потребата за оспособување на кандидатите во областа на граѓанското право, како во поглед на апликативноста, така и во поглед на неговите стручни и истражувачки потенцијали и креативност. Основна цел на студиската програма е продлабочување, проширување и подигање на нивото на студентските знаења во рамки на дисциплините вклучени во него. Во рамките на вториот циклус на стручни правни студии (последипломски стручни студии) по граѓанско право, студентите имаат можност да се запознаат со: основните и специфичните процеси, односи, институции и актери во граѓанско - правните односи, позиционираноста и форматот на граѓанско - правните субјекти, категоризацијата и спецификите на современите граѓанско - правни системи итн. Освен тоа, програмата цели кон тоа да обезбеди цврсти, критички и систематски сознанија за институциите и суштествените граѓанско - правни феномени и појави во Р. Македонија, да обезбеди основни сознанија за концепциите, основните принципи на граѓанското право и воопшто за граѓанско - правниот систем на Р. Македонија и за начинот на неговото функционирање, да развие свесна критика на граѓанското правото како во реален, споредбен, така и историски контекст и да им претстави на студентите редица различни теоретски достигнувања поврзани со граѓанското правото како такво, да развиваат сопствени критички, аналитички, функционални, споредбени способности и способности за решавање на проблемите кои можат да се применуваат во различните граѓанско – правни рамки, да даде можност за развој на интер – персоналната и професионална комуникација, значењето на истражувањето и други способности потребни за вработување во соодветни институции.

Резултати од учењето (специфични дескриптори на квалификации)

знаења и разбирање

- Показува стручно знаење и разбирање на воспоставените принципи во полето на правото, посебно во областа на граѓанското право.
- Показува кохерентно познавање на стручните теми во областа на граѓанското право, граѓанското процесно право, земјишното и книжно право, адвокатското и нотарско право, вонпарничното и извршно право, арбитражното право и др.

- Показува стручно знаење за поширокиот, мултидисциплинарен и интердисциплинарен контекст на граѓанското право.

примена на знаењето и разбирањето

- Способност за истражување и тестирање на концептите и теориите во рамки на граѓанското право, како и организирање и менаџирање со стручно – истражувачки проекти од областа на граѓанското право.
- Способност за идентификување, формулирање и решавање на стручни проблеми од областа на граѓанското право, а во насока на евалуација на програмата на граѓанското право и неговите аспекти.
- Способност за селектирање на релевантни истражувачки методи и искористување на резултатите од стручно – истражувачката дејност во областа на граѓанското право.

способност за проценка

- Способност за прибирање, анализирање, оценување и презентирање на информации од релевантни податоци за граѓанското право, најчесто од перспектива на познавање на неговите мултидисциплинарни и интердисциплинарни компоненти.
- Способност за евалуација на сопствените стручно – истражувачки перформанси во областа на граѓанското право.
- Способност за комбинирање на теоријата и праксата со цел воведување на нови стручни стратегии од областа на граѓанското право.

Комуникациски вештини

- Способност ефикасно да комуницира преку пишувани извештаи и усни презентации, со стручната и пошироката јавност употребувајќи соодветна терминологија и стручен јазик.
- Способност да споделува и дебатира за концепти и идеи од областа на граѓанското право, како со стручната, така и со пошироката општествена јавност.
- Способност за тимска работа и активна соработка внатре во групата, преку споделување одговорности и задачи.

вештини на учење

- Преземање иницијатива за идентификување на потребите за учење и понатамошно професионално продлабочување, со висок степен на самостојност во одлучувањето.
- Редовно следење на најновите стручни достигнувања и текови од областа на граѓанското право, а преку следење и консултирање на позитивните прописи, стручни и научни трудови, стручни и научни списанија, посетување на стручни и научни семинари, конференции итн.

Листа на предмети

Семестар 1

Задолжителни предмети

Граѓанско процесно право (6 ЕКТС)

Цел на предметната програма по граѓанско процесно право е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за граѓанското процесно право и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни задачи на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните институти на граѓанското процесно право и да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со водењето на граѓанско судските постапки. За остварување на овие цели и задачи предметната програма по граѓанско процесно право ќе ги обработи теоретските аспекти на граѓанското процесно право, а потоа ќе се фокусира на практичната примената на процесноправните норми. По завршувањето на ова предметна програма студентите ќе можат самостојно да ги истражуваат институтите на граѓанското процесно право од теориски аспект, начините на нивно нормативно обликување и конкретизација и примената во практиката; и ќе бидат оспособени за преземање одделни процесни дејствија, посебно ќе стекнат знаења за пишување поднесоци. Граѓанско-процесно право ги изучува правилата кои ја уредуваат постапката меѓу граѓаните во спорови од стварно-правни и облигационо-правни односи, ја уредува примената на правните лекови и сл.

Казнено процесно право (6 ЕКТС)

Казненото процесно право е научна дисциплина која ги проучува правните прописи со кои се уредува начинот на преземање на процесните дејства во казнената постапка и формата на процесните односи во кои стапуваат субјектите и другите лица при преземањето на процесните дејствија. Предметот Казнено процесно право претставува збир на правни норми кои ги уредуваат правните дејствија на субјектите во кривичната постапка. Кривичната постапка ги уредува односите меѓу субјектите во кривичната постапка одредувајќи ги нивните права и должности во сите фази на постапката. Во кривичната постапка се усогласуваат: процедуралните односи, облиците на постапката и процедуралните гаранции.

Вонпарнично и извршно право (6 ЕКТС)

Цел на предметната програма по вонпарнични и извршно право е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој дел на граѓанското процесно право и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни задачи на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните институти на вонпарничното и извршното право, да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со водењето на одделни вонпарнични постапки, односно постапки за извршување и обезбедување. По

завршувањето на ова предметна програма студентите ќе можат самостојно да ги истражуваат институтите на вонпарничното и извршното право од теориски аспект, начините на нивно нормативно обликување и конкретизација и примената во практиката; и ќе бидат оспособени за преземање одделни процесни дејствија, посебно ќе стекнат знаења за пишување поднесоци во одредените вонпарнични постапки и постапки за извршување и обезбедување.

Изборни предмети (се избираат два предмети од листата) (6 ЕКТС)

Трговско право

Цели на предметната програма се стекнување со основни и продлабочени знаења од областа на институтите на трговското право. Главниот аспект на предметната програма е насочен кон стекнување на продлабочени знаење од пошироката област на трговското право односно статусниот дел, трговските договори како и меницата и чекот. Како резултат на тоа се очекува студентот да се стекне со теоретски и практични знаење од областа на трговското право.

Деловно право

Овој предмет се занимава со основните правила кои се однесуваат на договорите воопшто, како и на спецификите на домашното законодавство и меѓународните договорни правила и стандарди кои се однесуваат на посебни видови договори и целта е студентот да се запознае со нив.

Банкарско право

Предметот има за цел развивање на научни сознанија, способности и академски вештини во областа на банкарското право, развој на креативни способности и совладување на правните вештини во договарањето и извршувањето на банкарските работи, прометот со пари и хартии од вредност, изучување и анализа на правната регулатива што се однесува на овие институции, развојот и тенденциите на банкарството, запознавање со стандардите и критериумите на банкарскиот систем, платниот систем и обезбедување на плаќањата, кредитирање и вршење други услуги во домашниот и меѓународниот платен промет, евро интеграцијата на банкарскиот систем на РМ и неговото континуирано приспособување кон стандардите и критериумите на ЕУ.

Семестар 2

Задолжителни предмети (6 ЕКТС)

Монетарно, кредитно и девизно право

Има за цел темелно запознавање на студентите со појавата и развојот на парите, паричните системи, кредитот, кредитните работи, монетарните и кредитните институции и монетарното право како научна дисциплина.

Арбитражно право

Во услови кога решавањето на споровите од граѓанскоправните односи од страна на судовите како државни органи се повеќе трпи критики поради својата бавност, неефикасност и несигурност, арбитражното судење кое им обезбедува на странките прифатлив амбиент во расправањето, едноставност на процесните форми, брзина и економичност, се повеќе се промовира како негова алтернатива, признаена од правните поредоци на сите современи држави афирмирани во светски рамки. Арбитражното право е гранка на правниот систем што ги опфаќа правните правила (законски акти, автономни арбитражни правила, диспозитивни арбитражни правила, правила содржани во меѓународните конвенции и во билатерални договори) со кои се регулира арбитражата како алтернативен начин на решавање на споровите кои произлегуваат од граѓанскоправните односи.

Стечај и стечајна постапка

Цел на предметната програма по стечај и стечајна постапка е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој сложен феномен на трговското право и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни задачи на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните институти на стечајот и стечајната постапка, и да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со стечајот и стечајната постапка. По завршувањето на ова предметна програма студентите ќе можат самостојно да ги истражуваат институтите на стечајот и стечајната постапка од теориски аспект, начините на нивно нормативно обликување и конкретизација и примената во практиката.

Изборни предмети (се избираат два предмети од листата) (6 ЕКТС)

Царинско право и царинска политика

Предметот даночно право опфаќа анализирање на системот на правни правила што ги уредуваат даночните обврски и даночната постапка на територијата на Република Македонија

Право на интелектуална сопственост

Предметот има за цел темелно запознавање на студентите со поимот и видовите авторски дела, траењето на авторското право, компонентите на авторското право (материјални овластувања, морални овластувања и други права на авторот), поимното определување на терминот автор, заштитата на авторското право (граѓанскоправната заштита, кривичноправната заштита).

Семестар 3

Задолжителни предмети (6 ЕКТС)

Методологија на општествени науки

Креира и стимулира истражувачката компетенција кај студентите. Покрај запознавањето со овие истражувачки позиции, во рамките на курсот ќе се обработат клучните филозофски прашања кои го засегаат научното познание во општествено – хуманистичките дисциплини. Проблемот на растот на научното познание; создава емпириски знаења за аплицирање на проекти од научно и финансиско значење; создава сфаќања за различни типови на научна анализа.

Облигационо право – полноважност на договорите и одговорност за штета

Со изучување на предметната програма студентите ќе надоградат своите знаења за основите на облигационото право и посебните видови облигациони односи. Студентите преку едукацијата ќе треба да се стекнат со знаењата што им се потребни во рамките на прометот на субјективните граѓански права. Во областа на општото учење на облигациите (облигационите односи), студентите ќе стекнат вештини на примена на општите институти на облигационото право кај посебните видови облигациони односи. Особено, студентите би требало да се стекнат со вештини за преговарање, склучување и реализирање на посебните видови облигациони договори, како и изучување на механизмите на решавање на спорите околу исполнувањето на обврските на должникот. Во областа на отштетното право, студентите треба да се стекнат со знаења во поглед на установување на фактичкото и правното постоење на облигациите за надомест на штета и нивното спроведување. Конечно, студентите би требало да стекнат познавања за поврзаноста на полноважноста на договорите со можноста за одговорност и надомест на штета. Како резултат на добиените знаења студентите ќе се оспособат за следново: да го разберат комплексниот систем на облигационото право, како и неговата правна нормираност; да го разберат механизмот на примена на општите институти на облигационото право (општото учење за облигациите) врз посебните видови облигациони односи; да ги разберат и разликуваат различните видови облигациони односи; да стекнат со знаења во поглед на преговарањето, склучувањето и составувањето на посебните видови договори, како и полноважноста на договорите; да ги разликуваат облиците на штета; да ги разликуваат видовите одговорност според основот на одговорноста и да ги разберат основните модалитети на надоместување на материјалната и нематеријалната штета.

Адвокатско и нотарско право

Цел на предметната програма по адвокатско и нотарско право е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој дел на правото и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни задачи на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните поими и институти на адвокатското и нотарското право и да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со вршењето на одделните адвокатски и нотарски работи. За остварување на овие цели и задачи предметната програма по адвокатско и нотарско право ќе ги обработи теоретските аспекти на адвокатското и нотарското право, а потоа ќе се фокусира на практичната примената на неговите норми. По завршувањето на ова предметна програма студентите ќе можат

самостојно да ги истражуваат институтите на адвокатското и нотарското право од теориски аспект, начините на нивно нормативно обликување и конкретизација и примената во практиката; и ќе бидат оспособени за преземање одделни дејствија од процесот на вршење на одделни адвокатски и нотарски работи.

Изборни предмети (се избираат два предмети од листата) (6 ЕКТС)

Право на осигурување

Студентите да се запознаат основната правна регулатива во осигурувањето, опфатена преку основните 4 законски прописи и тоа: Законот за супервизија на осигурувањето, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот, Законот за облигациони односи во делот на осигурувањето и Законот за трговките друштва, како и подзаконската регулатива и различните видови општи услови за различни видови осигурувања. Исто така целта е студентите да се запознаат и со основите на штетите од правен аспект, видовите штети и нивните карактеристики, како и различните начини на нивно надоместување, бидејќи штетите се една од основите на осигурувањето, а нивното надоместување е суштина на самото осигурување. Штетите и надометокот на истите е регулирано во законската регулатива на Република Македонија, а тие прописи мора да се прочуваат, како и да се надоградуваат. Токму таквиот пристап, односно функционирањето на оваа регулатива *de facto*, како и давање насоки за иден развој, и отстранување на тешкотиите кои се присутни при овој процес е еден од основните мотиви за потемелно изучување на штетите и нивното надоместување како фундамент на осигурувањето, а аспект се дава и различните видови деликти во осигурувањето според степен и тежина.

Право на конкуренција

Студентите да се запознаат со основната правна регулатива во осигурувањето, опфатена преку основните 4 законски прописи и тоа: Законот за супервизија на осигурувањето, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот, Законот за облигациони односи во делот на осигурувањето и Законот за трговките друштва, како и подзаконската регулатива и различните видови општи услови за различни видови осигурувања. Исто така целта е студентите да се запознаат и со основите на штетите од правен аспект, видовите штети и нивните карактеристики, како и различните начини на нивно надоместување, бидејќи штетите се една од основите на осигурувањето, а нивното надоместување е суштина на самото осигурување. Штетите и надометокот на истите е регулирано во законската регулатива на Република Македонија, а тие прописи мора да се прочуваат, како и да се надоградуваат. Токму таквиот пристап, односно функционирањето на оваа регулатива *de facto*, како и давање насоки за иден развој, и отстранување на тешкотиите кои се присутни при овој процес е еден од основните мотиви за потемелно изучување на штетите и нивното надоместување како фундамент на

осигурувањето, а аспект се дава и различните видови деликти во осигурувањето според степен и тежина.

Право на хартии од вредност

Преку оваа предметна програма, постдипломците ќе ги разберат основните концептуални, терминологски и етимолошки поими во сферата на издавањето и тргувањето со хартиите од вредност на меѓународен план, правната природа на хартиите од вредност и видовите хартии од вредност; ќе бидат во состојба да ги разликуваат и разберат основните насоки во развојот на издавањето и тргувањето со хартиите од вредност на меѓународен план, особено во рамките на Европската унија; ќе бидат во состојба да ги знаат правната природа на акцијата, различните значења на терминот акција, водењето регистри на хартии од вредност, вредноста на акцијата (емисиона, билансна и пазарна вредност на акцијата), категориите на акции според: легитимирањето на сопственикот, обемот на правата, редоследот на издавање, правото на глас, дематеријализацијата, вредноста, слободата на тргување, како и посебните категории акции: винкулирани акции, работнички акции, бесплатни акции, акции со попуст и др.; ќе бидат во состојба да ги знаат хартиите од вредност и нивните пазари, пазарни структури и механизми за тргување со хартии од вредност, регулација на пазарите со хартии од вредност, пазарни (берзански) индекси, теоријата на пазарот на капитал, портфолио теорија; моделот за вреднување на капиталските имоти, хипотезата за ефикасни пазари на хартии од вредност; ќе бидат во состојба да ги знаат вреднувањето на хартиите од вредност со фиксен доход: стапка на принос до достасување на обврзниците, терминска структура на каматните стапки, имунизацијата од каматен ризик о каматните свапови; ќе бидат во состојба да ги знаат вреднувањето на акциите: моделите на вреднување, техничката анализа, фундаменталната анализа, дериватните хартии од вредност, вреднувањето на опциите: тргувани опции, варанти, конвертибилни хартии од вредност. Исто така, постдипломците ќе бидат во состојба да ги знаат вреднувањето на фјучерсите; менаџментот со портфолијата на хартии од вредност; целите на инвестирање во хартиите од вредност, политиката на инвестирањето во хартиите од вредност; мерењето на перформансите на менаџментот со портфолија на хартии од вредност.

Семестар 4

Изборни предмети (се избира еден предмет од листата) (6 ЕКТС)

Земјино и книжно право

Цел на предметната програма по нотарско право е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој дел на правото и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни задачи на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните поими и институти на нотарското право и да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со вршењето на одделните нотарски работи. За остварување на овие цели и задачи предметната програма по нотарско

право ќе ги обработи теоретските аспекти на нотарското право, а потоа ќе се фокусира на практичната примената на неговите норми. По завршувањето на ова предметна програма студентите ќе можат самостојно да ги истражуваат институтите на нотарското право од теориски аспект, начините на нивно нормативно обликување и конкретизација и примената во практиката; и ќе бидат оспособени за преземање одделни дејствија од процесот на вршење на одделни нотарски работи.

Отштетно право

Целта на предметот е да ги оспособи студентите самостојно да можат да ги согледаат односите помеѓу штетникот и оштетениот и да го разберат значењето на надоместот на штетата и постојниот развој правилата на отштетното право. Главни задачи на наставната програма се: Да ги поттикне студентите критички да ја анализираат примената на правилата за надомест на штета; Да развие кај студентите практичен пристап во изнаоѓањето решенија за уредување на практични случаи на облигациони односи што настануваат со причинување штета; Да придонесе студентите да го разберат влијанието на развојот на економијата во развојот на отштетното право. Се очекува дека по совладувањето на наставната програма студентите да можат да го анализираат европското и домашното право во областа на отштетното право, да ја разбираат примената на правилата за одговорност и надомест на штета и да демонстрираат вештини на решавање конкретни случаи причинување штета и нејзин надомест.

Изборни предмети (6 ЕКТС):

Студентите избираат 1 (еден) предмет од пошироко општествено подрачје од студиските програми на Универзитетите во РМ.